

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

ter, & ibi in æternum nobis pereundum fuisset; nisi æternus Dei Filius ex indebito amore nostrum misertus esset. Hic sanctissimo merito suo viam ad Paradisum, ob peccata conclusum, vicissim aperuit, nobisque tam ad triumphantem, quam militantem Ecclesiam, & omnia gratiæ & cœlestia bona aditum patefecit, ut jam in, cum eo, & per eum per clausam Sanctuarii portam ingredi, Ezech. 44. v. 2. & cum cœlesti perruptore perumpere, & gradi per portam & egredi per eam queamus, Mich. 2. v. 13.

Ratione hujus apertionis, & introductionis in gratiæ & gloriæ Paradisum, Christus in prælecta Pericope se ostium, & quidem unicum appellat, per quod salvandos ingredi oporteat. Nos juxta methodum nostram videbimus

- I. Triplicem Querelam.
- II. Triplicem Medelam.
- III. Triplicem Causelam.

J. J.

Exegesis.

Quod de Servatore nostro Regius Phonascus Assaph prædixit, quod nimirum aperturus sit in parabolis os suum, Psal. 78. v. 2. id in diebus carnis, tempore sanctissimi Ministerii sui præclare implevit, ut Matthæus testatur, cap. 13. vers. 34. 35.

Ideam parabolarum istiusmodi proponit prælecta Pericope, in qua Doctor eruditæ linguæ, officium & beneficia sua egregiè adumbrat, in parabola de pastore & ovili.

Ubi *Querelam* movet

- I. *Jamua vera neglectum.* Christus dese

ipso testatur, in hodierno Evangelio, quod unicum ostium ovium in ovile Ecclesiæ, & consequenter in vitam æternam sit, per quod unicè salutariter possimus intrare. Verum plurimi hoc ostium negligunt & aspernantur, dum alia ostia fingunt, per quæ intrare satagunt. Nolumus jam illorum, qui extrâ Ecclesiam sunt, & Christum tanquam verum ostium abjiciunt, mentionem facere: sed horum duntaxat, qui Christianam Religionem & Christianos se profitentur. Ex his spernant hoc ostium

1. *Hæretici.* Est quippe per ostium intrare, per Christum ad Ecclesiæ congregationem oviculas sive animas introducere. Christus siquidem solus causa actualis salutis nostræ est, ut in præsentis Evangelio ait: Ego sum ostium ovium: quod alibi sic effert: Ego sum via, & veritas, & vita; nemo venit ad Patrem, nisi per me, Joh. 14. v. 6. Confer Act. 4. v. 12. 1. Cor. 3. v. 11. 1. Tim. 2. v. 5.

Quicumque Pastores igitur Auditores suos ad alios Mediatorese relegant, illi contemnunt unicum & verum ostium, nec per illud ingrediuntur, sed frustra aliud, at prohibitum & fallax ostium quærunt. Fit hoc in Papatu, ubi secundum numerum civitatum, pagorum, delubrorum, sacellorum, & altarium Deos sibi statuerunt, Jer. 2. v. 28. Quotquot igitur ibi Angeli, Arch-Angeli, & sancti demortui invocantur, tot Mediatorese Christo adjunguntur, tot ostia juxta unicum & verum ostium confinguntur. Imprimis vero B. Maria *porta gratiæ & portæ cali* salutatur, Petrus verò *ostiarus cali* constituitur & colitur.

Hæc & alia ab Hæreticis conficta ostia fugiamus, recordantes, quod Christus solus

solus ostium ovium, & porta gratiæ & gloriæ sit, per quam qui intrant, salutem consequuntur: sicut qui hoc ostium spernunt, & aliud quærunt, multiplicant molestos labores suos, Psal. 16. v. 4. & à salute excidunt.

Homo ille detestabilis,

Remotus à salute:

In carne cui solaminis

Spes, non Dei virtute.

Qui namque Numen alterum

Eliget, hoc abjecit,

Hunc Dæmonis mox orphanum

Vis & dolus terrebit.

2. *Doctores ἀλλοθι*. Per ostium intrare, est etiam per ordinariam vocationem Ministerium obire. Hic verò neminem adeò temerarium esse conveniret, ut sine legitima vocatione verbum docere & Sacramenta administrare auderet: Per Christum solum Ecclesiæ ovile intrare, non aliundè, ut fur & latro, licet. Nemo sumit sibi honorem, sed qui vocatur à Deo, tanquam & Aaron, Hebr. 5. v. 4. 5.

O quot verum ostium prætereunt, & aliundè in ovile se insinuant. Multos *πολυπραγμοσύνη* agit, ut ad Ministerium verbi contendat, quod tamen ipsis non demandatum, sicut Ozias Rex adulturum incensum, & ob hanc causam leprâ percussus, 2. Chron. 26. v. 16. seqq.

Alii fraudibus aut violentia se ingerunt, uti Pontifices tempore Christi, nec non Bonifacius IIX. de quo Platina, quod intraverit ut vulpes, regnaverit ut Leo, mortuus sit ut Canis. Cujus adhuc hodiè vestigia multi legunt.

Alii in scalâ favoris per ostium affinitatis, cognationis, iustitiæ necessitudinis, aut

alius amicitia introeunt in ovile, aut per funem argenteum se immittunt, ut Simon Magus, Act. 8. v. 19. 20. aut alio modo illegitimo se insinuant.

Proinde non modo illi, qui Episcopatum, ut bonum opus desiderant, 1. Tim. 3. v. 1. probe caveant sibi, ne aliunde quam per unicum ostium Christum in ovile intrent: ne seipos tanquam fures & latrones coram Deo & totâ Ecclesiâ pudefaciant, & in numerum Currentium veniant, de quibus Deus ipse conqueritur: Currebant, & non mittebam eos, Jerem. 23. v. 21. Sed & illi qui jus Patronatus sive Episcopale exercent, solliciti sint, ne temerè ex favore vel alio præpostero affectu, manus cuiquam imponant, neque alienis peccatis communicent, 1. Tim. 5. v. 22. ne quis eorum incuria aliunde, quam per unicum ostium Christum, tanquam fur & latro introeat.

II. *Falsorum pastorum dolus noxius*, quo animas ovicularum peremptum eunt. Christus eos in præsentia fures & latrones appellat, inquiens: Qui aliunde ascendit, fur est & latro. Et iterum: Omnes, quotquot ante me venerunt, fures sunt & latrones, hoc est, ut Philippus explicat: qui non venerunt me mittente, seu non ducente me, sine meo Evangelio, & me neglecto. Et iterum: Fur non venit, nisi ut furetur, & mactet & perdat.

In quibus verbis Servator dilucidè indicat, quantum perniciem falsi Doctores & Pastores afferant. Videri quidem volunt oviculis prodesse, sed incommodant illis. Videntur ipsis bonum afferre, & furantur optimum. Videntur ipsis

nnnn 2

patro-

patrocinio esse, & miserè interficiunt illas. Verè ergò fures & latrones sunt.

Fures sunt, quia non per ostium in ovile intrant, sed ut fures facere amant, aliundè adscendunt.

Fures sunt, quia nomina & encomia; quæ bonis duntaxat pastoribus conveniunt furantur, & præter fas & æquum sibi arrogat, cum tamen omine careant. Fures porro sunt, quia panem in peccatis comedunt, piis Ecclesiæ pastoribus bolum è faucibus eripiunt, bona, quæ ad gloriam Dei, ejusque cultum ordinata sunt, fraude & violentiâ ad se rapiunt, privant hæredes genuinos hæreditate, comedunt domus viduarum, orationes longes orantes, Matth. 23. v. 14. Vide Jud. Epist. vers. 12. Ezech. 34. v. 1. seqq.

In specie verò fures sunt, quia ovibus, hoc est, animabus pascua verbi salvifici salutaria subtrahunt, easdemque optimo thesauro, fide & salute privant, quæ sanè furti *ἀνομία* est, nec ab alio fure quodcunque etiam furetur, superari potest.

Non verò saltem fures, sed & sunt

2. *Latrones*. Quemadmodum alias hæc duo vitia cognata sunt, ut historia & experientia ipsa probat: ita etiam in Pseudo-Propheetis hæc duo conveniunt.

Latrones partim idèd sunt, quia sæpè atrocita bella & cædes excitant, partim propterea, quia animas, quas Filius Dei sanguine suo acquisivit, Act. 20. v. 28. crudeliter trucidant, & morti æternæ tradunt. En damnum maximum nullaque ratione unquam resarciendum! Magna quidem jactura est, si quis vitam temporariam amittat: verùm si æterna vita amittitur, maxima meritiò censenda est. Quam enim

dabit homo commutationem pro animâ suâ? Matth. 16. v. 26. Nullâ omninò. Non enim dabit pretium redemptionis animæ suæ, Psal. 49. v. 9.

III. *Hereticorum amplexus*. Christus in hodiernâ Pericope hanc veræ Christicolæ notam facit, quod non sequatur alienum: sed fugiat ab eo. Unde colligere ex adverso est, nullo modò excusari posse, si falsi Doctores adèd non vitentur, ut potius cū iisdem amicè converseris. Hoc verò fit, si ex merâ curiositate conciones heterodoxorum adeas, eorum Ceremoniis delecteris, iisque te conformes. Quâ in parte cum primis illi peccant, qui per Papiisticas Regiones peregrinâtes, idololatriæ cultus participes evadunt, dum omnes eorū Ceremonias superstitionas, genu flectendo, pectus percutiendo, cruce se signando, aquâ lustrali se conspergendo hypocriticè æmulantur: sed & eò temeritatis deveniunt, ut apud ipsos confiteantur, aut minimum literas confessionales pretio emant, quin & sæpe meretricis Babylonicæ pedes osculentur. Quod quamvis à multis peccatum non habeatur, at tamen si ad hodiernum Evangelium conferas, satis apparet, maximum & enorme peccatum & hypocrisisin esse, quâ Christi interdicitum, quod à furibus & latronibus, aliisque falsis Doctoribus cavere tibi debeas, non modo negligitur: sed & ore & gestibus ille abnegatur, dum falsæ religionis cultor videri gestis. Præterea hoc ipso sanctus Religionis Zelus, omnesque qui hypocrisisin hanc detestantur, despiciuntur, & vilipenduntur, proximus offenditur, pii contristantur, conscientia vulneratur, via ad Apostasiam sternitur, & su-

& super hæc omnia iustissimus Deus ad iustam vindictam promovetur. Quin imò quia ejusmodi homo commercium cum furibus & latronibus habet, faciliè fieri potest, ut ab iisdem spoliatur, interficiatur, & salute animæ privetur. Unde summâ cautione, ne damnum irreparabile contrahas, opus erit.

De Secundo.

SEquitur *Medela*, quæ fuit

I. *Ex Ecclesia cum ovili comparatione.* Ovile nihil splendoris aut decoris habet: non altis turribus ornatur, non multis conclavibus distinguitur, non vallibus & muris, sed exili sepimento cingitur. Nihilominus ejusmodi pecoribus repletum est, quæ lanâ, lacte, pellibus, intestinis, carne & sanguine hominibus & in morte & in vitâ magnum emolumentum afferunt, quibus etiam propter simplicitatem, probitatem, mansuetudinem, svavitatem & patientiam homo ex animo favet.

Eodem modo comparatum est cum Ecclesia Dei, in his terris, quæ quidem in oculis Dei, & ab intus, plena gloriæ est, Psal. 45. v. 14. exterius verò nullâ pompâ, nullo splendore, nullâ Majestate valet, quale quid in Anti-Christiana Ecclesia vides.

Sicut autem omnis mundi pompa & gloria, in oculis Dei nihil valet; ita etiam externa Ecclesiæ facies, utur vilis & despecta à Deo non attenditur. Est illa ovile, nec amplius quicquam. Sufficit, quod in eâ piæ mentes inveniuntur, qui voci Pastoris Christi obediunt, fide per illum intrant, & caritate ad proximum suum egrediuntur: Vivunt pacificè, sunt in cruce patientes, in spe gaudentes, erga offensores

mansueti, proximo pro omnibus facultatibus utiles.

Quod si exterior pompa, & multitudo Antistitum in mundo quicquam valeret, Pharisei & Pontifices, cum Senioribus & Principibus populi, tempore Christi vera Ecclesia fuissent: Christus verò cum despectis, miseris iisque paucissimis affeclis, ad falsam Ecclesiam referendus esset, qui tamen gloriam veræ Ecclesiæ semper conservavit, & usque ad finem conservaturus est.

Nos pompam hujus mundi Anti-Christo, & filius seculi hujus, relinquimus, nec veremur viliores fieri plus, quam facti sumus, 2. Sam. 6. v. 22. nihil dubitantes, quin Christus cornua hædorum, quibus superbiaerunt, aliquando confracturus, eosdem ab oviculis separaturus, & à sinistris statuturus sit: Ubi contra simplices, probas & patientes oviculas, quæ hic vili hospicio contentæ fuerunt, ex ovili terreno liberaturus, à dextris collocaturus, & in Regnum Patris perducturus est, Matth. 25. 33.

II. *Ex ostii reformatione.* Quemadmodum in ædes nullus ingressus patet, nisi per ostium: ita nulla via, nullus introitus ad Ecclesiam & salutem est, nisi per Christum. Quemadmodum verò ostium occlusum aperiendum est, si per illud transire velis: Ita etiam Ecclesiæ janua referenda est, si ingredi per illam velimus. Hoc verò officium præstat nobis Spiritus sanctus, quem Christus hæc Ostiarium vocat. A nobis ipsis januam non invenire nêdum aperire possumus: non sumus idonei ex propria ratione & virtute, ut in Jesum Christum Dominum nostrum credamus, & ad eum veniamus: Idem fit nobis, quod Sodomis,